

Ungdomsuddannelse til mennesker med udviklingshæmning.

Formålet - Lige adgang til uddannelse

Formålet med en ungdomsuddannelse for mennesker med udviklingshæmning er og skal være det samme som for andre unge mennesker, det vil sige at den skal give adgang til dannelse og mulighed for kompetenceerhvervelse.

Dannelse er mange ting. Ungdomsuddannelsen tager sigte på som udgangspunkt at kunne rumme alle mennesker med udviklingshæmning. Det vil med andre ord sige, at det bliver en meget bred uddannelse. Derfor er det også nødvendigt med en meget bred fortolkning af dannelsesbegrebet.

Dannelse i relation til erhvervskvalificering

For en del af eleverne på ungdomsuddannelsen vil arbejdet med at erhverve sig dannelse, eller sociale kompetencefærdigheder i lige så høj grad handle om en bevist erhvervsmodning af eleven.

Virkeligheden for mange mennesker med udviklingshæmning er, at de godt vil kunne varetage jobfunktioner på en given arbejdsplads. Deres største handicap vil dog ofte være, at de manglende sociale kompetencer – altså færdigheder, der sætter eleven i stand til at have et socialt liv sammen med kollegaerne på arbejdspladsen.

I det omfang hvor det vil blive vurderet at eleven vil være i stand til at sigte efter job på det ordinære arbejdsmarked, vil dannelsesprocessen tillige kunne ses som synonym til det at opbygge eller erhverve erhvervskvalificerende kompetencer.

Erhvervsmæssig afklaring

Mennesker med udviklingshæmning er langt fra en homogen gruppe. Der vil derfor også være stor variation med hensyn til de forskellige behov, den enkelte elev vil fordre af uddannelsesstedet.

Der vil derfor være et stort behov for at ungdomsuddannelsen også har et klart element af erhvervsafklaring. Erhvervsafklaringen vil kunne antage form af kortere praktikophold som det kendes fra folkeskolen, men kan også gives som information og undervisning forskellige erhvervsgenre i mere traditionel form.

Omfang af undervisningen

Landsforeningen LEV ønsker at trække klare paralleller til den eksisterende gymnasieskole. Det betyder, at undervisningen som udgangspunkt skal være en 3 årig uddannelse med i gennemsnit 25-30 undervisningslektioner pr. uge. Undervisningstilbudet skal etableres i samme omfang som inden for gymnasiestrukturen.

Individualisering

I erkendelse af den store forskel i denne elevgruppes faglige og personlige kompetenceniveau, vil det være naturligt at undervisningsforløbet individualiseres eller tilpasses i forhold til den enkelte elevs behov og forudsætninger, altså mulighed for en modul opdelt undervisning. Denne individualisering kan som hovedregel aldrig betyde en tilsidesættelse af læseplaner og faglig målbeskrivelser; men er alene et udtryk for hvilke pædagogiske metoder, underviseren vil anvende i de specifikke undervisningsforløb

Undervisningsret

Det er snart mange år siden, at Danmark gjorde op med begrebet de uunderviselige. Det betyder, at alle mennesker med indlæringsvanskeligheder skal kunne finde sig tilrette i undervisningsstrukturen. Læring og kommunikation kan aldrig gøres til et spørgsmål om elevens forudsætninger; men vil altid være et spørgsmål om underviserens kvalifikationsniveau.

Retten til uddannelse handler om at modne, kvalificere og parat gøre det enkelte menneske til en mere helt og deltagelse samfundsborger, hvad enten fremtiden peger i retning af beskyttet beskæftigelse på et værksted eller i job med løntilskud på det ordinære arbejdsmarked.

Fagstruktur

1 Læseplan

Landsforeningen LEV forventer at der for dette undervisningstilbud vil være vejledende læseplaner samt målbeskrivelser indenfor de specifikke fag (i forhold til viden, færdigheder og kompetenceniveau) – En struktur der kendes for den nye gymnasiereform.

Målbeskrivelser er centrale og vigtige elementer i uddannelse – da så-

vel elev som pårørende skal sikres adgang til information om de enkelte fagets indhold, ligeledes vil læseplanerne være et vigtigt redskab til at individualisere undervisningen, så den tilpasses den enkelte elevs forudsætninger og læringsmetodik. Det kan ikke og skal ikke være op til den enkelte lærer at vurdere hvilket undervisningsomfang den enkelte elev skal præsenteres for.

Det er LEVs opfattelse at eleven er unik, hvorfor det er naturligt at undervisningen tilpasses eleven, frem for eleven tilpasses undervisningen.

2 *Dannelsesfag*

Undervisningen i ungdomsuddannelsen skal opbygges af en række obligatoriske fag. Nedenstående liste skal ikke ses som endelig eller prioriteret, men blot som en indikation af hvilke områder er anses for særligt vigtige:

- Samfundsorientering
- Kommunikationsformer
- Krop og sjæl
- Interkulturel forståelse
- Informationssøgning og valg
- Erhvervsorientering og erhvervsvejledning
- Ungdomsliv /ungdomsmiljø
- Voksenlivet

3 *Redskabsfag – kompetencegivende fag*

Der skal ligeledes være adgang til valgfri undervisning. Tilbudene i den valgfri undervisning skal og vil afspejle regionale forskelligheder, således at jordbrugsrelaterede fag udbydes i områder, hvor der er landbrug osv. De valgfri fag vil i lighed med de obligatoriske være reguleret via læseplaner. Listen over valgfri fag er ikke endelig og tjener alene til det formål at vise bredden i tilbudsviften. De obligatoriske fag kan indgå i valgfag på 2. og 3. år:

- Sprog
- Dansk
- Regning
- Kreative fag
- Erhvervsforberedende undervisning med mulighed for brobygning til eksisterende tekniske eller faglige uddannelsestilbud

4 *"Branding" af uddannelses tilbudene*

Den fremtidige struktur for denne type ungdomsuddannelse skal have de samme muligheder som der lægges op til i gymnasireformen – det skal være muligt for skolerne at lave en særlig branding af netop deres uddannelses tilbud. Det betyder også at der skal være mulighed for at elever på tværs af kommunale, amtslige eller regionale grænser skal kunne søge disse tilbud.

5 *Brobygning og Vejledning*

Brobygning og vejledning skal være helt centrale elementer i undervisningen. Det er et massivt behov for, at elever såvel som forældre gives adgang til information og vejledning om, hvilke muligheder fremtiden giver i form af arbejde, bolig og individuel livsførelse. Brobygningen skal handle om, hvordan man kommer videre i livet.

6 *Geografisk forankring*

Landsforeningen LEV forudsætter at undervisningstilbuddets geografiske forankring kommer til at ske ud fra samme principper som etableringen af de almene gymnasiale tilbud. Da vi er vidende om en del af eleverne ikke vil være selvtransporterende, skal maksimum afstanden være sådan at den maksimale befordringstid ikke overstiger 5 kvarter. I de tilfælde hvor eleven foretager et positivt tilvalg og vælge et uddannelses tilbud som følge af uddannelsesstedet særlige profil, ses der bort fra 5-kvarters reglen.